

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Method) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการการพัฒนาระบบการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลหัวหน้าหน่วย โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ พยาบาลหัวหน้าหน่วยของโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง จำนวน 188 คน คือ

วชิรพยาบาล	จำนวน	75 คน
โรงพยาบาลกลาง	จำนวน	44 คน
โรงพยาบาลตากสิน	จำนวน	41 คน
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	จำนวน	28 คน
	รวม	188 คน

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์ของพยาบาลหัวหน้าหน่วย ประกอบด้วย 3 ส่วน

- ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ
- ส่วนที่ 2 ระดับปัญหาที่พยาบาลหัวหน้าหน่วยประสบในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์ จำนวน 51 ข้อ

ส่วนที่ 3 ระดับความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์
ที่พยาบาลหัวหน้าหน่วยต้องการ จำนวน 37 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ส่วนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ
ของพยาบาลหัวหน้าหน่วยจาก ตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็น
แนวทางในการสร้างแบบสอบถามในส่วนที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์
ในเรื่อง การวางแผน การมอบหมายงาน การนิเทศ และการประเมินผล

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามเพื่อถามการรับรู้ระดับปัญหาของ
พยาบาลหัวหน้าหน่วย แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale)
โดยมีเกณฑ์ในการตอบ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้นมีอุปสรรคข้อขัดข้อง
มากเป็นพิเศษ จนไม่อาจปฏิบัติงานให้เกิดผลดีได้ หรือ
ปฏิบัติได้น้อยที่สุด
มาก	หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้นมีอุปสรรคข้อขัดข้อง
แต่ยังพอสามารถปฏิบัติให้เกิดผลดีได้บ้าง
ปานกลาง	หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้นสามารถปฏิบัติได้ก็
พอสมควร แม้จะมีปัญหาอยู่บ้างแต่พอจะสามารถแก้ไขให้
จูลงไปได้
น้อย	หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้นเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย บังเกิดผลดีเป็นส่วนใหญ่
ไม่มีปัญหา	หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องนั้นไม่มีอุปสรรคข้อขัดข้อง
ใด ๆ ทั้งสิ้น สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้ค่าคะแนน

มากอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่มีปัญหา	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความต้องการการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการทางการแพทย์พยาบาล

ชั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย และมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานการจัดการทางการแพทย์พยาบาลของพยาบาลหัวหน้าหน่วย จาก ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความต้องการพัฒนาของพยาบาลหัวหน้าหน่วย

ชั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากชั้นที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อตามความต้องการพัฒนาของพยาบาลหัวหน้าหน่วย แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ในการตอบ ดังนี้

มากอย่างยิ่ง	หมายถึง มีความต้องการหรือความจำเป็นให้มีการพัฒนาหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะเรื่องนั้นมากเป็นพิเศษ
มาก	หมายถึง มีความต้องการหรือความจำเป็นให้มีการพัฒนาหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในเรื่องนั้นอย่างมาก
ปานกลาง	หมายถึง มีความต้องการให้มีการพัฒนาหรือต้องการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในเรื่องนั้นพอสมควร
น้อย	หมายถึง มีความต้องการให้มีการพัฒนาหรือต้องการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในเรื่องนั้นอยู่บ้าง
ไม่ต้องการ	หมายถึง ไม่ต้องการการพัฒนาหรือไม่จำเป็นต้องเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในเรื่องนั้นเลย

การให้คะแนน

มากอย่างยิ่ง	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ไม่ต้องการ	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การหาความตรงของแบบสอบถาม

การหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดฉบับที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหาร การพยาบาล และทางการศึกษาพยาบาลจากสถานต่างๆ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเกณฑ์ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ขึ้นไปเห็นด้วยกับข้อความแต่ละข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงโดยตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนและแก้ไขค่าที่ไม่ชัดเจน ตามความเหมาะสมก่อนนำไปใช้ (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก)

การหาความเที่ยงของเครื่องมือ

โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วทั้งหมดฉบับให้พยาบาลหัวหน้าหน่วย โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลราชวิถี ซึ่งมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่จะทำการวิจัย จำนวน 49 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา ไคค่า ดังนี้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความด้านปัญหาการจัดการทางการพยาบาล ไคค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99

ส่วนที่ 3 เป็นข้อความด้านความต้องการการพัฒนาการจัดการทางการพยาบาล ไคค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

สำหรับความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งหมด ไคค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรทั้ง 4 โรงพยาบาล และ
ขอรับคืนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถามทั้งสิ้น 2 สัปดาห์
แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 188 ฉบับ ได้รับคืน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
93.08 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มประชากร

โรงพยาบาล	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
วชิรพยาบาล	75	68	90.67
โรงพยาบาลกลาง	44	43	97.72
โรงพยาบาลตากสิน	41	37	90.24
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	28	27	96.42
รวม	188	175	93.08

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นสถานภาพของพยาบาลหัวหน้าหน่วย ด้วยการ
แจกแจงความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทางการพยาบาลของ
พยาบาลหัวหน้าหน่วยควมมีชนิดม เลชคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ส่วนที่เป็นความต้องการทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการทาง
การพยาบาลของพยาบาลหัวหน้าหน่วย ควมมีชนิดม เลชคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (μ) คำนวณจากสูตร (ประกอบ กรรพสุต 2525 : 80)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ = มัธยฐานเลขคณิต

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลในกลุ่มประชากร

6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (ประกอบ กรรพสุต 2525 : 82)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร

$(X - \mu)^2$ = กำลังสองของผลต่างระหว่างค่าคะแนนกับค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มประชากร

N = จำนวนของกลุ่มประชากร

6.3 สูตรในการวิเคราะห์ความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient ของ Cronbach) (ประกอบ กรรพสุต 2525 : 52)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ	N	=	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบทั้งหมด หรือกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนน ของผู้ตอบทั้งหมด

คุรุณย์วิทยทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย